

IKASGAIAREN IRAKASKUNTZA-GIDA

Titulua: ERIZAINZAKO GRADUA	Mota: Erizaintzako Zientziak
Ikasgaia: Erizaintzaren oinarri metodologikoak	Eskolen kronograma: 1. lauhilekoa
Kodea: 26446	Hizkuntza: Euskara/Gaztelania
Ikasgaiaren deskribapena eta testuingurua Irakasgai honek ikasleari pertsonen funtsezko beharren arteko lotura ulertzen laguntzen dio, alderdi biologiko, emozional, sozial eta espiritualak elkarrekin uztartuz, horiek guztiek azaltzen baitituzte pertsonaren autozainketa-jokabideak osasun-gaixotasun egoeretan. Gainera, ikaslea arrazoibide kliniko eta terapeutikoan sartzen du, erizaintzako graduko irakasgai teoriko eta praktikoa guztietan judizio profesionalak egitea ahalbidetzen duena.	ECTS kredituak: 6 Kurtsoa: 2. maila
Sartzeko eskakizunak/gomendioak Ez dago	

IRAKASLEAK

Tel.

Helbide elektronikoa

Irakasgaiaren arduraduna	Tel.	Helbide elektronikoa
Shaila Herrero Díaz	945218088	shaila_herrero002@ehu.eus SHAILA.HERRERODIAZ@osakidetza.eus
Euskarazko lerroko irakasleak		
Ainhoa Ulibarri Ochoa		AINHOA.ULIBARRIOCHOA@osakidetza.eus
Irati Padura Blanco		IRATI.PADURABLANCO@osakidetza.eus

GAITASUN ESPEZIFIKOAK

- G1. Balorazio sistematikoak egitea hainbat kasu praktikoetan, datu gakoak identifikatuz eta zainketa arloak detektatzeko faktoreak hautatuz.
- G2. Iritzi klinikoak ematea, arrazoinamendu diagnostiko eta terapeutikoa aplikatuta kasu praktikoan ebazpenean.

ZEHARKAKO GAITASUNA

- ZG. Kritikan eta gogoetan oinarrituta ikastea: nor bere buruari galderak egiteko eta egoerei erantzuteko gaitasuna, informazioari zentzua emanez, prozesu kreatiboen, intuitiboen, logikoen, analitikoaren... bidez, etenik gabeko prozesu bat izanik (Snyder,1993, Alfarok aipatuta, 2017).

IKASKUNTZAREN EMAITZAK

- IE1. Zainketa-behar bakoitzaren erregulazio-prozesua azaltzen du, prozesu horretan pertsonaren borondatezko ekintzak identifikatuz, interbentzioak ondorioztatu ahal izateko.
- IE2. Kasu praktikoetan dependentzia-adierazleak bereiztu eta faktoreak identifikatzen ditu, bizi-zikloa kontuan hartuta.
- IE3. Planteatutako egoerari egokitutako eta lanbide-eremuarekiko koherentea den informazioa jasotzen du.
- IE4. Erizaintzako prozesuaren fase eta azpi fase ezberdinak identifikatzen ditu.
- IE5. Arrazoinamendu diagnostikoa egiten du balorazioan oinarrituta.
- IE6. Arrazoinamendu terapeutikoa egiten du erizaintzako diagnostikoarekin koherentzian.
- IE7. Egoerak analizatzen ditu posizionamendu kritiko eta gogoetatsuaz baliatuz.
- IE8. Terminologia profesionala erabiltzen du hizkuntza egokia aplikatuz.
- IE9. Gogoetatsu eta errespetuz parte hartzen du eta ikasketarekiko konpromisoa erakusten du.

EDUKIAK

I. UNITATEA: ERIZAINZAKO PROZESUA. FUNTSEZKO BEHARREN BALORAZIOA.

- 1.1. Sarrera: Virginia Hendersonen ereduaren aurkezpena. Oinarrizko beharren balorazioa.
- 1.2. Kanporatzeko beharra.
- 1.3. Modu egokian jateko eta edateko beharra.
- 1.4. Arnasa hartzeko beharra.
- 1.5. Mugitzeko eta gorputz-jarrera egokia izateko beharra.
- 1.6. Arropa egokia aukeratzeko beharra: janzteia eta eranztea.
- 1.7. Gorputz-tenperatura muga normalen barruan izateko beharra.

Mintegia (2 ordu): Kanporatzeko, jateko eta edateko, arnasa hartzeko, mugitzeko, janzteia eta termoerregulaziorako beharren jarduerak

- 1.8. Lo egiteko eta atsedena hartzeko beharra.
- 1.9. Garbi eta txukun egoteko eta tegumentuak babesteko beharra.
- 1.10. Besteekin komunikatzeko beharra.
- 1.11. Arriskuak saihesteko beharra.
- 1.12. Bere sinesmen eta balioen arabera bizi izateko beharra.
- 1.13. Errealizazio pertsonalaren zentzua ematen dion zereginen batean aritzeko beharra.
- 1.14. Jolasteko eta dibertimenduzko jardueretan parte hartzeko beharra.
- 1.15. Ikasteko beharra.

Mintegia (2 ordu): Lo eta atsedena hartzeko, garbi eta txukun egoteko eta tegumentuak babesteko, komunikatzeko, arriskuak saihesteko, sinesmenen eta balioen arabera bizitzeko, errealizazio pertsonalerako, dibertimenduzko jardueretan parte hartzeko eta ikasteko beharren jarduerak.

Ikasgelako praktika (2 ordu): Balorazio integrala pertsona ospitaleratuta edo etxean dagoenean.

II. UNITATEA: ERIZAINZAKO PROZESUAREN APLIKAZIOA. ARRAZOIBIDE KLINIKOA ETA ERABAKIAK HARTZEA.

2.1. Arrazoitze klinikoari sarrera. Balorazioa.

Ikasgelako praktika (2 ordu): Datuak antolatzea eta datuak osatzea.

2.2. Prozesu diagnostikoa. Arrazoitze diagnostikoa eta arrazoitze terapeutikoa. NANDA taxonomia.

Ikasgelako praktika (2 ordu): Hendersonen beharren arabera balorazioa vs Gordon-en patroiak vs NANDAren eremuak.

Ikasgelako praktika (2 ordu): Arrazoitze diagnostikoa.

Ikasgelako praktika (2 ordu): Arrazoitze terapeutikoa.

2.3. Judizio terapeutikoaren planifikazioa. NOC taxonomia. NIC taxonomia.

2.4. Zainketa-plana aurrera eramatea.

2.5. Zainketa-prozesuaren ebaluazioa.

Ikasgelako praktikak (9 ordu): Kasuak ebaztea.

Mintegia (4 ordu): NANDAren eremuen arabera balorazioa, NOC taxonomía eta NIC taxonomia OSANAIA plataformaren bitartez

GAI UNITATEA	IRAKASLEAK	KLASE TEORIKO ORDUAK	MINTEGI-ORDUAK	IKASGELAKO PRAKTIKA
I	Irati Padura Blanco	22	2 (*talde osoa 2 azpitaldetan banatu)	2 (*talde osoa 4 azpitaldetan banatu)
	Ainhoa Ulibarri Ochoa	12	2 (*talde osoa 2 azpitaldetan banatu)	2 (*talde osoa 4 azpitaldetan banatu)
II	Ainhoa Ulibarri Ochoa	16	-	17
	Blanca Nieves Gallejones Albuerne	-	3	
GUZTIRA IKASLEARENTZAT		50	7	19

METODOLOGIA

Ikasgai honetan askotariko irakaskuntza-metodologiak erabiltzen dira planteatutako gaitasunak garatzeko.

Ezagutza metodologia aktiboen bidez eraikiko da, ikaslea ikaskuntza indibidualean eta talde-mailakoan inplikatzeko:

- **Klase teorikoak:** eskola teorikoak emango dira eta ikasleen parte-hartzea bultzatuko da beharren erregulazio-prozesuetako mapa mentalak egitean eta erizaintzako prozesuaren nozio teorikoetan. Era berean, ikaskuntza kooperatiboaren estrategia erabiliko da kasu praktikoak ebazteko eta arrazoibide kritikoko gaitasunak garatzeko.
- **Mintegiak:** talde osoa talde txikiagotan banatuko da mintegietan, eztabaida piztuko duten galderei erantzutea sustatzeko. Horrek ikasleei ustezko arazo profesionalak bideratzeko aukera emango die, hautabide ezberdinak bilatzeko eta ebazpenak proposatzeko testuinguru baten arabera.

- **Ikasgelako praktikak:** ikasgelako praktikak era sekuentzian planifikatuko dira arrazonamendu klinikoaren fase ezberdinak ikasiko diren heinean, ezagutzak aplikatzeko eta erabaki hartzea lantzen hasteko, horretarako hainbat kasuen ebazpen praktikoan oinarrituta.

Ikasketa aktibo hau osatzeko ikasle bakoitzak irakasgai honen irakasleriari tutoretzak eska dakizkioke. Eskaera hori irakaslearekin kontaktatuz egin dezake, posta elektronikoz.

LAN PRESENTZIALA (76 ORDU)		
klase teorikoa	Mintegia	Gelako praktika
46	7	23

LAN EZ-PRESENTZIALA (74 ORDU)		
Gidatutako lana	Jarduerak egitea	Kasuen ebazpena
34	20	20

GUZTIRA	
ECTS	6
ORDUAK	150

EBALUAZIO-SISTEMA

OHIKO DEIALDIA: EBALUAZIO JARRAITUKO SISTEMA

Ebaluazio jarraituaren modalitateari atxikiz gero, mintegi guztietara eta balorazioaren aurkezpenaren tailerrera bertaratzea suposatzen du (bertaratzea derrigorrezkoa da % 100ean), halaber, planifikatutako jarduera guztiak egitea. Azken kalifikazioa ebaluazio-jarduera ezberdinen bitartez lortutako noten haztapenetik aterako da. Azken kalifikazioa lortzeko beharrezkoa da honakoak 5 edo nota altuagorekin gainditzea: I. eta II. unitateko idatzizko probak, balorazioaren aurkezpena, II. unitatearen testa eta zeharkako gaitasuna.

Ebaluazio-jarduera guztiek ikaslearen gidan jasota dauden errubrika bat izango dute lagun, haiei dagozkien adierazleekin eta deskriptoreekin (eGelan eskuragarri).

Taula honetan laburbiltzen da gaitasunen, ikaskuntzaren emaitzen, jardueren eta ebaluazio-sistemaren arteko erlazioa:

GAITASUNAK	IKASKUNTZAREN EMAITZAK	JARDUERA	EBALUAZIOA	AZKEN KALIFIKAZIOAREN%
G1	IE2, IE3	Klase teorikoak, mintegiak, ikasgelako praktikak	14 beharren balorazioaren aurkezpena	%15
G1	IE1, IE2, IE3, IE7, IE8		I. unitatearen proba idatzia: Garatzeko 5 galdera*	%30
G2	IE4	Klase teorikoak, ikasgelako praktikak	Testa II. unitatea amaitutakoan	%10
G2 / ZG	IE3, IE5, IE6, IE7, IE8		II. unitatearen proba idatzia: kasu kliniko bat ebaztea	%30 / + %10 ZG
G1, G2	IE9	Mintegiak, ikasgelako praktikak	Parte-hartzea eta ikasketarekiko konpromisoa	%5

EBALUAZIO JARRAITUARI UKO EGITEA

Ebaluazio jarraituko sisteman parte hartu duten eta azken ebaluazioko sistemaren bidez ebaluatuak izan nahi duten ikasleek idatziz adierazi beharko diote ikasgaiaren irakasle arduradunari ebaluazio jarraituari uko egiten diotela. Horretarako, 9 asteko epea izango dute ikasgaiaren hasieratik zenbatzen hasita, zentroko egutegi akademikoaren arabera, 2017ko martxoaren 13ko EHAA n argitaratutako ebaluazio-sistemaren 8. artikuluan jasotakoari jarraikiz.

* I. unitateko idatzizko probara aurkeztu diren ikasleek, ezin izango diote ebaluazioari uko egin.

OHIKO DEIALDIA: AZKEN EBALUAZIOKO SISTEMA

Azken ebaluazioa ebaluazio jarraituaren salbuespena da, ebaluazio jarraitua egin ezin duten ikasleentzat. Justifikatutako arrazoiak direla-eta ebaluazio jarraituko sisteman parte hartu ezin duten ikasleek amaierako proba bakarra eskatu ahalko dute, zeinak ikasgaiaren notaren % 100 balioko duen. Hauek dira justifikatutako arrazoiak: lan-arrazoiak, genero indarkeriaren biktimak, erditzea, adopzioa, harrera edo 3 urtetik beherako seme-alabak norbere ardurapean izatea, mendekotasuna duen senidea zaintzea, ikasleak %33ko ezintasuna edo handiagoa izatea, goi-mailako kirolaria izatea, bidaiatzea edo dedikazio handia eskatzen duten jarduera artistikoetan/kulturaletan aritzea, beste goi-mailako ikasketa batzuekin bateratzea, kargu politikoekin bateratzea, jarduera sindikalak izatea, ikasleen ordezkarietan aritzea, GKEak edo beste batzuk.

Taula honetan laburbiltzen da gaitasunen, ikaskuntzaren emaitzen, jardueren eta ebaluazio-sistemaren arteko erlazioa:

GAITASUNAK	IKASKUNTZAREN EMAITZAK	JARDUERA	EBALUAZIOA	% KALIFIKAZIO GLOBALA
G1	IE2, IE3	Klase teorikoak, mintegiak, ikasgelako praktikak	14 beharren balorazioaren aurkezpena	%15
G1	IE1, IE2, IE3, IE8/IE7		I. unitatearen proba idatzia: Garatzeko 5 galdera	%35
G2	IE4	Klase teorikoak, ikasgelako praktikak	Testa II. unitatea amaitutakoan	%10
G2 / ZG	IE3, IE5, IE6, IE8 / IE7		II. unitatearen proba idatzia: kasu kliniko bat ebaztea	%30 + %10 ZG

Azken kalifikazioa lortzeko beharrezkoa da gaitasunei (espezifikoa eta zeharkakoa) atxikitako jarduera guztiak 5 edo nota altuagoarekin gainditzea.

Azken azterketara edo probetara ez aurkezteak «Ez aurkeztua» kalifikazioa ekarriko du ikasgaiari.

Salbuespen gisa, ikasleek 14 beharren balorazioaren aurkezpena eta II. unitateko test-proba ebaluazio jarraiturako planifikatutako egunetan egin ahal izango dute; horretarako, ikasle bakoitzak irakasle arduradunari eskaera egin beharko dio posta elektronikoz. Hala ere, gogoan izan behar da behin balorazioaren aurkezpena eginda eta/edo II. unitatearen testa burututa, ikasleak ez badu amaierako azterketa egiten, irakasgaiaren amaierako notan "ez gainditua" agertuko da, konbokatoria bat agortuz.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKOA

Ezohiko deialdiaren bidez, ikasleek ohiko deialdian gainditu ez dituzten probak gainditu ahal izango dituzte. Ohiko deialdian gainditutako proben kalifikazioak gordeko zaizkie, bai ebaluazio jarraituko ikasleei bai azken proba hautatu dutenei. Ohiko deialdian erabilitako irizpide berak erabiliko dira.

Deialdiari uko egiteko nahikoa izango da hartara ez aurkeztea.

Azken kalifikazioa “ez-gai” bada, kalifikazio partzialak ez dira hurrengo ikasturterako gordeko, eta ez dira matrikula berrian kontuan hartuko.

INFORMAZIO-ITURRIAK

Oinarrizko bibliografia

- * Alfaro-LeFevre R. Aplicación del proceso enfermero. Fundamentos de razonamiento clínico. 8. ed. Bartzelona: Lippincott Williams & Wilkins; 2014.
- * Alfaro-Lefevre R. Pensamiento crítico, razonamiento clínico y juicio clínico en enfermería. Un enfoque práctico. 7.ed Bartzelona: Elsevier; 2021.
- * NANDA-I International. Nursing diagnoses: Definitions and Classification 2024-2026. 13th ed. US: Thieme. 2024.
- * NANDA International. Diagnósticos Enfermeros. Definiciones y clasificación 2021-2023. 12 ed. Bartzelona: Elsevier; 2021.
- * NANDA International. Erizaintza-diagnostikoak. Definizioak eta sailkapena. 2009-2011. Bilbo: Euskal Herriko Unibertsitateko Argitalpen Zerbitzua; 2010.
- * Ruiz de Alegría B, Ulibarri A, Zarandona J, Fernández de Gamboa I. Oinarrizko beharrak. Gasteizko Erizaintzako Unibertsitate-Eskolako barne-dokumentua; 2011.

Sakontzeko bibliografia

- * Butcher HK, Bulechek GM, Dochterman JM, Wagner CM. Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC).7. ed. Bartzelona: Elsevier; 2018.
- * Higgs J, Jensen GM, Loftus S, Christensen N. Clinical Reasoning in the Health Professions. 4th edition. Oxford: Butterworth Heinemann; 2019.
- * Johnson M, Moorhead S, Bulecheck G, Butcher H, Maas M, Swanson E. Vínculos del NOC y NIC a NANDA-I y diagnósticos médicos. Soporte para el razonamiento crítico y la calidad de los cuidados. Bartzelona: Elsevier Mosby; 2012.
- * Luis MT. Los diagnósticos enfermeros. Revisión crítica y guía práctica. 9.ed Bartzelona: Elsevier Masson; 2013.
- * Lunney M. Razonamiento crítico para alcanzar resultados de salud positivos. Bartzelona: Elsevier Masson; 2011.
- * Moorhead S, Swanson E, Johnson M, Maas ML. Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC). Medición de Resultados en Salud. 6. ed. Bartzelona: Elsevier; 2018.
- * Pesut DJ, Herman J. Clinical Reasoning. The Art & Science of Critical & Creative Thinking. New York: Delmar Publishers; 1999.

OHARRAK

2018ko maiatzaren 24ko UPV/EHUko Graduko Batzordeko akordioaren arabera, irakasgai hori gainditzeko aurrebaldintza da 4. ikasturteko Praktikumetan matrikulatzeko.

Irakasgaiaren hasieran matrikulatutako ikasle bakoitzak, dela ebaluazio jarraituaren sisteman dela azken ebaluazioarenean, eGela plataformaren bidez honako hauek izango ditu eskura:

- Irakasgaiaren inguruan informatzeko dokumentazioa: irakaskuntza-gida, ikaslearen Gida, saioen kronograma.
- Irakasteko materiala: Virginia Hendersonen 14 beharrak, ikasteko jarduerak, kasu klinikoak, hala nola aurkezpen grafikoak.
- Orientatzeko dokumentazioa: jarduera-mota bakoitzerako ikasle bakoitzak jarduera horiek egitean lagunduko dion informazioa izango du eskura.
- Ebaluazio jarraiturako sarbidea: ikasle bakoitzaren konfidentzialtasunari eutsiz, ikasle bakoitza ebaluazio-jardueretan hark lortutako kalifikazioetara sartu ahal izango da.

Material eta informazio hori guztia lagungarria izango da gaitasunak lortzeko eta ebaluazio-jarduerak gainditzeko.

TUTORETZAK

Irakasgaiko tutoretza-saioak eskatzeko irakasleei mezu elektronikoa bat bidali beharko zaie: ainhoa.ulibarriochoa@osakidetza.eus edo irati.padurablanca@osakidetza.eus. Edonola ere, tutoretzak 3-4 ikasleko taldeetan eskatzen saiatuko dira ikasleak. Tutoretza-saioen xedea ez da huts egindako eskola presentzialak ordezkatzea.